

(Политика, 13.04.2009)

Интервју с министром иностраних послова Вуком Јеремићем обавили смо у његовом кабинету, у суботу у пет по подне. Министар нам се прво извинио што нас је примио „у цивилу”, без обавезне кравате, коју је, каже, ипак морао да скине, после чак осам састанака које је пре тога имао, упркос томе што је субота и у МСП-у нерадни дан.

Ако се сложимо да је једна од дефиниција дипломатије „умешност у одбрани интереса своје земље и придобијању страних влада за политику своје владе” – како бисте у том погледу оценили учинак наше дипломатије с Вама на челу?

Веома ми је тешко да самога себе оцењујем, али ако пођемо од наша три спољнополитичка приоритета – одбрана уставног поретка, европске интеграције и што бољи односи у суседству – мислим да смо имали релативан успех на сва та три фронта. Када је реч о Косову, сматрам да је за нас у дипломатском смислу ситуација много боља него што је било ко могао да очекује. На пољу европских интеграција смо, имајући у виду околности, такође учинили доста, а у региону, с обзиром на то да постоје озбиљна отворена питања с неким од суседа, мислим да је ниво односа, поготово економских, али и сваких других, ипак задовољавајући.

Мислим да је учињено доста, вероватно је могло и боље, али оставио бих другима да о свему томе дају једну објективну оцену.

Кад кажете уставни поредак мислите на Косово?

Одбрана уставног поретка је обично унутрашња ствар државе, али с обзиром да смо се

определили за дипломатску борбу за очување Косова у саставу Србије, то је и спољнополитички приоритет.

„Измештање” питања легалности самопроглашења независности Косова на терен Међународног суда правде био је један од запажених спољнополитичких успеха Србије. Шта се сада догађа у том процесу?

Међународни суд правде прима мишљења заинтересованих држава до 17. априла. Ми смо посветили доста дипломатске енергије да што више земаља које мисле слично као и ми суду и званично доставе то мишљење. Уверен сам да ће у овом случају на страни Србије бити неке изузетно утицајне државе света.

Да ли смо ми суду доставили своје аргументе?

Ми ћемо то учинити следеће недеље. Наш правни случај је изузетно добро конципиран, на више од 300 страна. У његовој припреми учествовали су неки од најеминентнијих светских правних стручњака.

Наше приближавање ЕУ тренутно је у застоју – важан споразум који смо већ потписали је суспендован због тога што не успевамо да коначно скинемо с дневног реда испуњавање наших обавеза према Хашком трибуналу. Да ли је у догледно време могућ неки пробој у том правцу, било с наше стране, било од стране неких земаља ЕУ које су у том погледу непопустљиве, као што је Холандија?

Ово питање је неопходно посматрати у ширем контексту догађања у ЕУ. У економском смислу ово је вероватно најтежа ситуација у последњих сто година. Тешкоће у економији се, наравно, директно преламају и у политичку сферу, а резултанта свега је да је процес европског проширења запао у кризу, не само кад је реч о Србији, већ и кад је у питању било какво проширење Европске уније.

Имамо и један конкретан политички проблем који засад не успевамо да отклонимо, а то је отпор Холандије стварању консензуса у оквиру ЕУ да Србија испуњава своје обавезе

Пише: Вук Јеремић
понедељак, 13 април 2009 15:45

према трибуналу. Србија у том погледу заиста чини све. Ми у потпуности сарађујемо и то је оцена коју дели 26 од 27 земаља ЕУ.

Холандија, нажалост, сматра да тек физичко проналажење Ратка Младића представља пун доказ наше сарадње с Хагом. Без тога нису спремни да направе искорак. То је по мени ситуација за жаљење јер се кочи развој не само Србије већ и целог западног Балкана.

Колико пута сте о томе разговарали с холандским министром иностраних послова?

Много пута. Мислим да су сви аргументи које смо могли да представимо већ изнети; њему лично смо упутили и позив да посети Србију. Надам се да ће он тај позив у догледно време прихватити. Желимо најбоље могуће односе с Холандијом.

Има ли наговештаја неке нове политике нове америчке администрације према Србији?

Свака нова администрација је нови почетак. Засад, бар када је реторика у питању, мислим да нова администрација представља освежење, у контексту политике према Балкану, али и уопште. Имамо једно отворено питање за које не очекујем да ће у некој блиској будућности бити затворено, то је питање будућег статуса Косова и Метохије. Оно што је жеља Србије, а имам утисак да то мишљење дели и Вашингтон, јесте да покушамо да изолујемо ствари које нас раздвајају и сарађујемо у ономе око чега се у потпуности слажемо, а то је углавном све осим Косова.

Било би, наравно, за мир и стабилност у региону важно да Београд као кључни фактор западног Балкана пронађе заједнички језик с Вашингтоном. Ми на томе радимо и у наредних неколико недеља имаћемо сусрет на високом нивоу. Надам се да ћемо полако почети да градимо један однос који није у потпуности заточеник наших разлика.

Наши односи са суседима су у једном моменту били прилично охлађени, разним поводима. Последњих дана из Подгорице, Сарајева и Загреба стигли су, међутим, неки позитивни сигнали. Како их разумете и како ћемо на њих реаговати?

Један број наших суседа се прошле године према Србији понео на начин који ми не можемо доживети пријатељски. Везано за Косово, али не само за то. Најбољи могући односи остају наш приоритет, а видећемо, кроз билатералне и друге односе, колико далеко у томе можемо да стигнемо. У том процесу нећемо међутим одустати од фундаменталних принципа наше политике. Наставићемо да инсистирамо на равноправном односу са сваким од наших суседа. Нажалост, постоје суседи и земље у региону који, у овом тренутку, не третирају интересе Србије на начин који би за нас био задовољавајући.

Докле смо практично стигли у настојањима да будемо ослобођени виза за ЕУ?

Мислим да је то једна ствар у којој смо на најбољем путу да постигнемо успех. Министарство спољних послова је добро припремило ову процедуру, дошли смо дотле да смо све свели на листу критеријума које у техничком смислу морамо као држава да испунимо. Нема више политичких услова из иностранства. Једно што је сада између нас и успостављања безвизног режима, јесте наш део посла. Због тога је циљ укидања виза до краја ове године апсолутно достижан и сматрам да ће то бити један од најважнијих корака у нашем приближавању ЕУ.

Примећено је да нисте учествовали у разговорима приликом посете хрватског премијера Санадера Београду. Да ли је то било на његов захтев?

Не, напосто се десило да сам ја тог дана већ био у раније заказаној посети Турској. Нисам био у могућности да свој распоред променим.

У анкетама које мере рејтинг политичких личности, Ви сте на изузетно високом месту. Како се осећате због тога и шта Вам то значи?

Рејтинг ни на који начин не представља параметар у креирању наше политике. И у Министарству и у влади ми смо принуђени да чинимо одређене кораке који нису популарни. Имамо јасну слику својих приоритета и наставићемо да улажемо сву енергију и све доступне ресурсе у спровођењу те политике. Мислим да смо у томе били релативно

успешни и, ако грађани то подржавају, можемо тиме да будемо задовољни.

Кад помињете непопуларне потезе, да ли мислите на своје неспоразуме са европским амбасадорима?

У последњих 10 или 12 година Србија није довољно разумела Европу, а Европа није довољно разумела Србију. Ти неспоразуми су некада имали трагичне последице, нарочито за грађане ове земље. Зато је од пресудне важности да овакве грешке не поновимо. Кључ за то је да се веома добро разумемо, да врло добро и врло јасно представимо Европи оно што желимо и да јасно кажемо преко чега, као демократска земља и демократска влада, не можемо да пређемо. Боље је имати пуно разумевање, него долазити у ситуацију да због неспоразума на крају грађани буду они који трпе штету.

(Разговарао Милан Мишић)